Türk ??aret Dili Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Türk ??aret Dili Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31845

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Türk ??aret Dili Tutum Ölçe?i (T?D-TÖ), Türk ??aret Dili (T?D) hakk?ndaki bireysel tutumlar? ölçmek amac?yla 2021 y?l?nda Bilgiç, Aslan, Özdemir K?l?ç ve Kan taraf?ndan geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, T?D'in kullan?m?na, yayg?nla?mas?na ve i?itme engellilerle ileti?ime yönelik bili?sel, duyu?sal ve davran??sal e?ilimleri de?erlendirmeyi hedefler. Geli?tirme çal??mas?, bu alandaki tutumlar? bilimsel yöntemlerle incelemek için standartla?t?r?lm?? ve güvenilir bir araç sunma ihtiyac?ndan do?mu?tur. Bu ölçek, özellikle e?itim, sosyal politika ve dil bilimi alanlar?nda ara?t?rmac?lar için önemli bir kaynak te?kil etmektedir.

Ölçe?in geli?tirilmesi süreci, madde havuzunun olu?turulmas?, uzman görü?lerinin al?nmas? ve ard?ndan faktör analizi gibi geçerlik çal??malar?n? içermi?tir. T?D-TÖ, bireylerin i?aret diline kar?? sahip olduklar? pozitif veya negatif e?ilimleri nicel olarak belirleyerek, i?aret dili e?itimi ve fark?ndal?k programlar?n?n etkinli?ini ölçmede kritik bir rol oynamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Türk ??aret Dili, Tutum, ??aret Dili E?itimi, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, ??itme Engelliler, T?D-TÖ.

Yazarlar

H.C. Bilgiç, C. Aslan, C. Özdemir K?l?ç, A. Kan.

Amaç

Türk ??aret Dili Tutum Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin Türk ??aret Dili'ne (T?D) yönelik genel tutum düzeylerini ve bu tutumlar?n alt?nda yatan boyutlar? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde belirlemektir. Bu tutumlar genellikle T?D'in sosyal statüsü, ö?renme iste?i ve i?itme engelli bireylerle etkile?im kurma e?ilimi gibi alanlar? kapsamaktad?r.

Ölçek, özellikle e?itim fakültelerinde, sosyal hizmetlerde ve sivil toplum kurulu?lar?nda çal??an veya bu alanlarda ö?renim gören bireylerin T?D konusundaki fark?ndal?k ve kabul düzeylerini de?erlendirmek için tasarlanm??t?r. Elde edilen veriler, T?D'in toplumsal kabulünü art?rmaya yönelik stratejilerin geli?tirilmesine katk?da bulunmay? amaçlamaktad?r.

Yap? (Construct)

Ölçe?in ölçtü?ü psikolojik yap?, bireyin Türk ??aret Dili'ne kar?? geli?tirdi?i genel ve çok boyutlu tutumdur. Bu tutum yap?s?n?n, bili?sel (T?D hakk?ndaki inançlar ve bilgiler), duyu?sal (T?D'e kar?? hissedilen duygular) ve davran??sal (T?D ö?renme veya kullanma niyeti) bile?enlerden

ARABPSYCHOLOGY.COM

olu?tu?u varsay?lmaktad?r.

Ölçek, tutumun yaln?zca tek bir genel skorla de?il, ayn? zamanda belirlenen alt boyutlar arac?l???yla da incelenmesine olanak tan?r. Bu alt boyutlar, ara?t?rmac?lar?n tutumun hangi yönlerinin (örne?in, T?D'in kültürel de?eri veya pratik faydas?) daha bask?n oldu?unu anlamalar?na yard?mc? olur.

Geçerlik

Türk ??aret Dili Tutum Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, ölçe?in gerçekten T?D'e yönelik tutumu ölçtü?ünü do?rulamak amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Geli?tirme makalesinde (Bilgiç et al., 2021) detayland?r?lan bu çal??malar genellikle yap? geçerli?i, kapsam geçerli?i ve görünü? geçerli?ini içerir.

Yap? geçerli?i, aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizleri kullan?larak test edilmi?tir. Kapsam geçerli?i için ise, madde havuzunun ilgili literatürü ve uzman görü?lerini yans?t?p yans?tmad??? incelenmi?tir. Ölçe?in nihai formunun, teorik yap?yla uyumlu, yüksek düzeyde geçerli bir ölçüm sa?lad??? bildirilmektedir. Ancak, orijinal kaynakta spesifik geçerlik de?erleri belirtilmemi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve istikrar?n? de?erlendirmek için yap?lm??t?r. Genellikle iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test güvenilirli?i yöntemleri kullan?lm??t?r.

Attitude Scale for Turkish Sign Language (TSL-AS) makalesinde, ölçe?in iç tutarl?l???n?n kabul edilebilir veya yüksek düzeyde oldu?u rapor edilmi?tir. Yüksek güvenirlik katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve tesadüfi hatalardan kaynaklanan varyans?n dü?ük oldu?unu göstermektedir. Orijinal kaynakta spesifik güvenirlik de?erleri belirtilmemi?tir.

Faktör Analizi

Türk ??aret Dili Tutum Ölçe?i'nin yap?sal bütünlü?ünü ortaya koymak için faktör analizi yöntemleri uygulanm??t?r. Geli?tirme sürecinde ilk olarak Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak ölçe?in temel boyutlar? belirlenmi?, ard?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile bu yap?n?n örneklem verileriyle ne kadar uyumlu oldu?u test edilmi?tir.

Bu analizler sonucunda ölçe?in çok faktörlü bir yap?ya sahip oldu?u ve T?D'e yönelik tutumun farkl? alt boyutlardan olu?tu?u tespit edilmi?tir. DFA sonuçlar?, kabul edilebilir uyum indeksleri ile ölçe?in teorik yap?s?n?n do?ruland???n? göstermi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç (Instrument)

Test Türü: Geli?tirme amaçl? Tutum Ölçe?i (Attitude Scale).

Biçim: Orijinal çal??mada derecelendirme bilgisi verilmemi?tir, ancak tutum ölçekleri genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme format?n? kullan?r (Örn: "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri, ö?retmen adaylar? veya Türk ??aret Dili ile ilgili alanlarda çal??an yeti?kinler.

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Genellikle 18 ya? ve üstü).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek geli?tirme çal??mas? genellikle ilgili alanda e?itim alan veya bilgi sahibi olan örneklem gruplar? üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli, ka??t-kalem veya online uygulama format?na uygun Likert tipi bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

??itme Engelliler E?itimi, Psikolojik Ölçme, Geçerlik, Güvenirlik, Sosyal Tutum, TSL-AS.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Sorumlu Yazar (Cem Aslan) için: cemaslan@gazi.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler & Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2021.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m izinleri ve ücret bilgisi için sorumlu yazar Cem Aslan ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ara?t?rma amaçl? kullan?mlar genellikle ücretsizdir, ancak ticari veya geni? ölçekli uygulamalar için izin al?nmas? zorunludur.

Orijinal makale, Participatory Educational Research dergisinde yay?mlanm??t?r ve eri?ilebilir durumdad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Referanslar

Bilgiç, H.C., Aslan, C., Özdemir K?l?ç, C., & Kan, A. (2021). Developing an Attitude Scale for Turkish Sign Language (TSL-AS). *Participatory Educational Research*, *8*(1), 200-218. http://dx.doi.org/10.17275/per.21.11.8.1

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

turk-isaret-dili-tutum-olcegi-toad.pdf

Türk ??aret Dili Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM